Комплектование фондов библиотеки коммерческими структурами (на примере ПКФ "Макбел")

Дмитрий МАКАРОВ, генеральный директор ПКФ "Макбел"

Фирма "Макбел" основана в 1991 г. С самого начала деятельности на книжном рынке большое внимание уделяла работе с библиотеками, тем более территориально фирма все эти годы находится в областной библиотеке им. А. С. Пушкина по адресу: г. Минск, ул. Гикало, 4. В первые годы работы фирмы основная поставка книг велась через библиотечные коллекторы, но рост цен, таможни, проблемы конвертации валюты вынудили перейти на прямую работу с библиотеками, так как в цене книги не осталось места для двух оптовых наценок.

В 1994 г. фирма "Макбел" начала заниматься организацией и проведением Минских международных книжных ярмарок в целях расширения книгообмена, притока новых книг в республику. Представители библиотек всегда проходили аккредитацию бесплатно. Во время III Минской международной книжной ярмарки, проходившей с 1 по 3 февраля 1996 г., был проведен круглый стол библиотек, организованный Российской книжной палатой и Национальной книжной палатой Беларуси.

В дни проведения книжных ярмарок мы предлагаем библиотекам уникальную услугу: формирование заказа из всего ассортимента книг, представленных на ярмарке. Мы обеспечиваем их доставку в республику.

Но на этом пути есть проблемы, которые не всегда понятны, например, все просили книги издательства "Наука", но когда мы их поставили в республику, книги взяли только четыре библиотеки, остальные отказались от их приобретения. Большую работу фирма ведет по формированию заказов по прайс-листам издательств. В настоящий момент есть время для спокойного сбора заказа и доставки книг для библиотек.

Фирма "Макбел" предлагает уникальные издания по самым низким ценам в республике. Например, детская серия "Что есть Что", книги издательств "Терра", "Киндерсли" и других. Наценка на эти книги 30% от цены издательств. Свой транспорт, дилерские скидки позволяют устанавливать низкие цены.

Опыт нашей работы показывает, что те районные библиотеки, которые могут "выбивать" финансирование — работают, комплектуются, но есть и такие, которые катятся по инерции. Книги отпускаются библиотекам на реализацию с оплатой в течение месяца. Очень много у нас литературы выпуска прошлых лет, дешевой и добротной.

Приглашаем все библиотеки к активному сотрудничеству и участию в IV Минской международной книжной ярмарке, которая будет проводиться с 19 по 23 февраля 1997 г.

Грамадскае выдавецтва і гандаль

Валер САНЬКО, дырэктар
Беларускага выдавецкага Таварыства "Хата"

Беларускі дзіцячы фонд 08.04.1992 г. заснаваў Беларускае выдавецкае Таварыства "Хата". Афармленне Статута, заснавальніцкага дагавору, рэгістрацыя, афармленне ліцэнзіі занялі шмат часу. Мы атрымалі трыццаць тысяч заснавальніцкіх рублёў 26 кас-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

трычніка 1992 года. З гэтага часу практычна лічыцца наш самастойны працоўны шлях.

На сённяшні дзень "Хата" выдала 39 кнігаў і плакат-каляндар на 1995—1996 гг. "Радавод Полацкіх Вялікіх Беларускіх (Літоўскіх) князёў". Палова кнігаў на беларускай мове.

Мы выдаем любую літаратуру, любога аўтара, на любой мове. Абы кніга адлюстроўвала хоць якую грань жыцця нацыяў, партыяў, працоўных калектываў, маладых і старых людзей. Прынцыпова не будзем выдаваць літаратуру супраць Бога, пра гарэлку, тытунь, джаз-сексы, секты, літаратуру, накіраваную на раскол грамадства.

Праблемы

Разумею, яны тыповыя для большасці выдавецтваў, таму падрабязна не расшыфроўваю іх, падаю ў назыўным плане.

1. Цяжка знайсці цікавую тэму і аўтара на гэтую тэму. Асабліва цяжка знайсці аўтара з гатовым рукапісам. За сваё жыццё (доўга загадваў рэдакцыямі ў выдавецтвах, быў намеснікам галоўнага рэдактара ў выдавецтве "Народная асвета", часопісе "Здравоохранение Белоруссии"), — за сваё жыццё я нарадзіў 429 аўтарскіх кнігаў. 2. Цяжка знайсці спонсара на выданне. 3. Страшэнна цяжка прадаць кнігу. 4. Неабавязковасць на ўсіх узроўнях: аўтар, друкарня, купля кнігаў, разлік за кнігі. 5. Рэзка адмоўнае стаўленне гандлю да беларускамоўнай кнігі. 6. Занядбанне дзяржаваю выдавецтваў, якія могуць выдаваць і выдаюць шмат беларускіх кнігаў.

Практыка. Канкрэтыка

1. Аўтар без выдавецтва выбіць грошай са спонсара на кнігу не можа. Выдавецтва без аўтара нават не можа знайсці спонсара. Уменне лавіраваць у гэтым вірлівым патоку — нялёгкая справа, зачастую няўдзячная.

2. Калі зараз глядзіш на многія кнігі недзяржаўных выдавецтваў, хочацца смяяцца і адначасова гневацца. Многія браткі выдаюць літаратуру самаеднага плану: не ўмеюць або не хочуць пасабіць аўтару. Што атрымалі, тое і выдалі. Не дзіва, што адзін аўтар да іх двойчы рэдка ходзіць.

У апошнія гады столькі развялося выдаўцоў, яны гоняць столькі гнюсоты, дапускаюць мноства ляпаў, што неўзабаве самі на сябе яны — мы ўсе! — наклічуць тое, што стала ў 1954 годзе. Тады ад усіх інстытутаў, заводаў-гігантаў, міністэрстваў, саматужных калектываў пазабіралі выдавецкія функцыі.

3. Гандлёвыя арганізацыі зараз менеі варухлівыя, чым раней.

а) Дзяржаўныя прывыклі жыць не тужыць (Белкніга). б) Болей ад усіх цяпер скардзяцца бібліятэчныя працаўнікі. Але ж нельга сядзець і чакаць, што ўсё само наладзіцца. в) Складваецца ўражанне: камерцыйныя гандлёвыя арганізацыі суцэльна, на сто працэнтаў не беларускамоўныя. Хоць бы для блізіру ўзялі такую кнігу, хоць бы раз. г) На прапанаваныя спісы літаратуры кнігагандлёвыя арганізацыі з абласных гарадоў нават не адказваюць. Яны грошы зарабляюць. Не ведаюць, што калі ты топчаш мары і надзеі продкаў, то топчаш не толькі іх — і сябе.

Высновы, рэкамендацыі

1. Некаму патрэбна аналізаваць, колькі кнігаў на беларускай мове выдала тое ці іншае выдавецтва. Ёсць такія кнігі на адну трэць —зніжаць падаткі дадаткова, няма на адну трэць — хай плоціць звычайныя падаткі.

2. У кнігагандлі патрэбна знізіць рэнтабельнасць ад продажу беларускамоўнай і дзіцячай літаратуры. Знізіць зусім. Зняць. Рэлігійнікі-сектанты на Захадзе і ў нас ужо

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Што да нашай дзяржавы па лічбах на 1 млн. насельніцтва і душу насельніцтва, то гэтыя звесткі адносныя, бо ўлік экспарту і імпарту кніг у вартасным плане і па гандлюючых краінах не вядзецца.

Нацыянальная кніжная палата Беларусі ажыццяўляе статыстычны ўлік выпуску выдавецкай прадукцыі, што па сэнсе адпавядае вытворчасці выданняў. Статыстыка распаўсюджання выданняў фактычна адсутнічае. Не распрацавана сістэма ўзаемасувязі паказнікаў, якія характарызуюць вытворчасць і распаўсюджанне друкаванай прадукцыі. Стварэнне механізму ўліку распаўсюджання выданняў значна падвысіла б эфектыўнасць самой статыстыкі.

За апошнія гады мы ўбачылі шмат розных, цікавых выданняў, выпушчаных беларускімі выдаўцамі, пра якія раней не маглі нават марыць. Адчуваецца подых свежага ветру і больш яскравага святла. Галоўнае — не хваляваца.

Деятельность Национального агентства ISBN в Беларуси

Елена ИВАНОВА, зав. отделом научно-технической информации и стандартизации, Национальная книжная палата Беларуси

Международная стандартная нумерация книг — система, существующая уже более 20 лет. Основой системой является универсальный идентификационный код ISBN.

Руководство системой на международном уровне осуществляет Международное агентство ISBN в Берлине, обеспечивающее определение идентификатора группы, который обозначает страну (985 — Беларусь) или группу стран (0 — англоязычные страны). Вся ответственность за использование системы возлагается на групповой орган ISBN; в Беларуси это Национальное агентство по международной стандартной нумерации книг (ISBN).

Агентство приступило к своей деятельности в феврале 1993 г. Приказом Министерства информации от 15 февраля 1993 г. было установлено, что функции Национального агентства ISBN возложены на Национальную книжную палату Беларуси. Национальным агентством ведется работа по следующим направлениям.

1. *Присвоение издательских идентификаторов.* По состоянию на 01.10.96 г. системой ISBN в Беларуси охвачено 502 издателя, что составляет 37% от их общей численности — 1341 издательство и издающая организация. Для получения идентификатора им надо предоставить в Национальное агентство ISBN копию издательской лицензии и заявление с просьбой выделить идентификатор.

2. *Расчет и распечатка блоков ISBN по специальной программе ЭВМ.* Рассчитанный и распечатанный блок состоит из 16 номеров. Каждый номер представляет собой код, состоящий из аббревиатуры ISBN и 10 цифр, разделенных между собой дефисами.

Например, 985-8005-03-2

```
 |    |    | └ - - - - - - - - - контрольная цифра
 |    |    └ - - - - - - - - - - идентификатор названия
 |    └ - - - - - - - - - - - -  идентификатор издателя
 └ - - - - - - - - - - - - - - - идентификатор группы
```

3. *Разработка нормативной и методической документации по вопросам ISBN в Беларуси.* Основой функционирования системы ISBN в Беларуси являются стандарт

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ